

Anti-pest-protocol

Dit pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Het zijn feitelijk fatsoensafspraken.

Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is dit:

Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Het Kleurrijk gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

De afspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kleurrijksafspraken anderzijds.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Iedereen is gelijk

- We mogen fouten maken

- Niemand is of blijft zielig
- Niemand doet iets, waar hij of zij zich niet prettig bij voelt

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Wat wordt er gedaan als een leerling in de fout gaat.

De leerkracht gaat in gesprek met de pester en de leerling die hier last van heeft. In dit gesprek wordt aan beiden duidelijk gemaakt dat iedereen fouten mag maken maar dat niemand zich onveilig hoeft te voelen door het gedrag van een ander.

Deze anderen zijn:

1. klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. Het personeel, de vrijwilligers en de ouders van andere kinderen;
3. De ouders
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school.”

Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes.” Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Preventie

Met behulp van de lessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De team afspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Ouders

Wat mag de ouder verwachten van de leerkrachten op school?

1. Voorbeeldgedrag:

De leerkracht gaat respectvol om met ieder kind en elke ouder en met de andere leerkrachten. Goed voorbeeld doet goed volgen. De leerkracht is duidelijk, helder en grens stellend maar nodigt kinderen uit om over te stappen naar wederzijds respect (door dit voorbeeld gedrag).

Bij een probleem op school zal de leerkracht oplossingsgericht aan de slag gaan en de ouder raadplegen om zo snel mogelijk actie te kunnen ondernemen om tot een goede oplossing te komen die goed is voor de andere kinderen, de ouders, de leerkracht, de school.

2. Hoe handelt de leerkracht bij wangedrag:

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. “Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling, dan doe je het goed, maar dan heb je nu een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier.”

De leerkracht bespreekt met het kind op welke manieren het had kunnen reageren op het gedrag van de ander. Dit kan variëren van je schouders ophalen en weglopen, op positieve wijze hulp zoeken bij een maatje of naar de leerkracht gaan en deze om hulp vragen. Essentieel is dat de leerkracht duidelijk is dat het kind niet in discussie gaat met de leerkracht maar accepteert dat de leerkracht een soort van scheidsrechter is en dus heeft laatste woord heeft.

3. Hoe handelt de leerkracht bij wangedrag van ouders:

Deze ouders wordt gewezen op het feit dat er op school met respect gepraat worden over kinderen, ouders en leerkrachten en dat dat ook verlangt wordt van de ouders zelf. Ook over elkaars kinderen en opvoeding. Uiteindelijk doen we allemaal ons uiterste best naar eer en vermogen. Agressief gedrag wordt niet getolereerd

Wat wordt van de ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

0 Zelfbeheersing. Andere ouders, andere kinderen of de leerkracht worden niet verbaal of fysiek aangevallen.

0. Er wordt in positieve zin gepraat over andermans opvoeding en andermans kind.

Dit wordt namelijk ook gedaan door de leerkrachten en directie.

0 Als de ouder zich zorgen maakt om het welzijn van het kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt de ouder met de school. Uitgangspunt daarbij is dat de ouder in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor de ouder en het kind maar ook voor de kinderen die erbij betrokken zijn.

0 De ouder maakt bij problemen deel uit van een overleg waarin zorg gedeeld wordt en naar een oplossing wordt gezocht maar de ouder weerhoudt zich van roddels en kwaadsprekerij.

0 De ouder onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet.

In de praktijk

Pestgedrag kan alleen goed worden aangepakt als ouders en leerkrachten/directie een constructieve rol spelen bij de oplossing, uitgaan van elkaars sterke punten en goed met elkaar blijven communiceren. De school gaat ervan uit dat iedere partij wil dat het probleem zo snel en zo goed mogelijk wordt opgelost voor alle partijen.

Grensstellend

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. “Hoe ga je het de volgende keer doen! Hoe herstel je de emotionele

en/of materiële schade. Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?"

Wangedrag kan zich op verschillende manier manifesteren:

Verbaal: vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.

Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.

Materieel: stelen, onderkladden, verstoppert van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken. Het doet zich een enkele keer voor dat een leerling zich wenst te misdragen en/of vindt daartoe het recht te hebben. "Ik zit er niet mee. Het is niet mijn probleem! Nou en.., moet ik weten. Ik doe het de volgende keer weer."

In geval van fysiek wangedrag wordt de leerling direct voor een dag in een andere groep geplaatst. Direct of na schooltijd, afhankelijk van de ernst van het gedrag en de gevolgen wordt contact met ouder gelegd. De groep wordt beschermd tegen deze leerling.

Dossiervorming

De misvatting heerst bij leerkrachten dat schorsing mag plaatsvinden na ruime dossiervorming. Dit is niet het geval. Verwijdering zelf is het dossier. Anders gezegd: de aanleiding tot de eerste verwijdering is dossiervorming. Als een kind zich blijft misdragen, en de ouders hebben er geen problemen mee dan volgt er definitieve verwijdering. Het dossier is dan compleet. Argumenten in dossier:

1. School is een leerinstelling. De school beschermt het leerproces tegen kinderen en ouders die het leerproces ernstig belemmeren.
2. School beschermt de leerlingen en de leerkrachten tegen grensoverschrijdend gedrag van een enkele medeleerling en/of een enkele ouder.
3. Een leerkracht kan op deze manier weer gewoon lesgeven. De leerkracht en de school beperken zich tot onderstaande: Het gaat wel eens mis. Hoe lossen we dit op. Als ouders en leerling het niet op willen lossen en hebben zij een probleem. De school beschermt het leerproces en zorgt voor een veilige leeromgeving. Dat kan betekenen dat je een leerling uit de groep of desnoods van de school wordt verwijderd (zie protocol schorsing en verwijdering, Stichting PRIMO).

Aanvullend vanuit school:

Het Kleurrijk maakt geen gebruik van een anti-pestprogramma, omdat dit van pesten iets maakt wat het niet is. Voor ons is pesten gedrag dat integraal moet worden aangepakt binnen een veilig schoolklimaat. Kinderen leren hoe zij met hun eigen gedrag beter om kunnen gaan. Zij leren hoe zij pest gedrag zelf kunnen aanpakken en hoe zij gedrag kunnen veranderen zodat kinderen die graag overheersen en plagen genegeerd kunnen worden. Door de integrale aanpak kunnen pesters aangesproken worden op hun gedrag en leerlingen die gepest worden, worden gestimuleerd om zich op effectieve wijze tegen pesters te wapenen. Geduld is hier heel belangrijk en moet worden betracht om ouders en leerlingen te leren dat de oplossing die het Kleurrijk biedt effectief en zinvol is.